

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/1. Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglasi: Prostor 1x55 mm po K 2. Uradni razglaš, poslano ter notice isti prostor K 3. Pri večjem naročilu popust.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 336, za pol leta K 168, za četrt leta K 84, za mesec K 28. Za inozemstvo mesečno K 45, letno K 540.

Reklamacije za list so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6/1, Učiteljska tiskarna.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Boj za ministrstvo za socijalno politiko.

V sredo dne 2. novembra je imel zakonodajni odbor sejo, na kateri je razpravljalo o načrtu centralne uprave. Našo pozornost na tej seji zbuja predlog radikalca Trifkovića, ki je predlagal, da se naj odpravi nekaj ministrstev, v prvi vrsti ministrstvo za socialno politiko in v drugi vrsti ministrstvo za trgovino in obrt.

Človek je razočaran, ko čita take predloge. Gospodu Trifkoviću, kar mu je najbrže naročil radikalni klub, se je spraval najprej na oni ministri, pri katerih so najbolj prizadeti delovni sloji, to je delavci, uradništvo, obrtniki in sploh sloji, ki jih lahko zadene socialna beda v tej grdi kapitalistični družbi. In kako utemeljuje predlagatelj svoj predlog? Pravi, da hoče z odpravo teh ministrstev nekaj milijonov prištediti. Za obstoj teh ministrstev se je zavzemal minister Kukovec in naši zastopniki; še celo mohamedanski zastopnik je izjavil, da se mu zdi potrebno, da se o tej stvari posvetuje s svojim klubom, ker ti dve ministri pač najbolj posegata v življenjskega naroda.

Kaj čudna naloga nas je torej doletela, da se moramo zavzemati za ministrstvo za socialno politiko ter ministrstvo za obrt in trgovino, toda to je naša dolžnost, ker vemo, kaj hoče radikalca Trifkovića s svojim predlogom doseči. Nikakor niso tukaj merodajni stroški za obe ministri, ker če bi bil to pravi vzrok, bi g. Trifkovića bil predlagal, da naj se izvede pri nas kakor drugod razoroženje, pa bo takoj ne le par milijonov na razpolago, ampak kar nekaj milijard vsako leto. Trifkovića in njegova stranka le vidi v obeh ministrih središče dela, središče, iz katerega izhajajo odredbe, iniciative, in zatočišče vseh onih slojev,

ki imajo potrebe v socialnem in obrtnem pogledu. S tema ministri se zbuja interes interesentov in obe ministri, dokler sta samostojni, hočeta rešiti svojo čast s tem, da vsaj to napravita, kar ni v direktnem nasprotju z meščansko vlado. Gospod Trifkovića in njegova kompanija se tega prav dobro zaveda, zato hoče obe ti dve ministri podrediti kot oddelke ministri za šume in rude ter jima tako odvzeti samostojnost in akcijsko zmožnost in ju degradirati v podrejen oddelke, kjer se izgubi njih avtoriteta in vidna označba. Z izvedbo te reforme bi bila odstranjena nevarnost za buržoazijo, da se „preveč“ dela na socialnem in obrtnem polju, kar bi pomenilo povečanje varnosti za obstoječo buržoazno vlado in stranke, ki pri nas danes dominirajo.

To je predvsem atentat na vse delovne sloje naše države, ki bi ga morali vsi prizadeti odklanjati z najostrejšim protestom. Ni zadosti, da ta gospoda ovira socialno zakonodajo, ni dosti, da socialno zakonodajo poslabšuje, ni dosti, da davi s svojo neobzirnostjo in neumevanjem naše narodno gospodarstvo, industrijo, sedaj še prihaja in hoče odpraviti še samostojnost onih inštanca, ki imajo nalogo po svojem naslovu, da delajo socialno in gospodarsko v interesu velike večine naših državljanov.

Kam vodi ta politika? Ali ni to taka neobzirnost, ki mora izzvati maščevanje, ali ni ta politika, ki mora prepričati široke množice naroda, da se gospoda igra z usodo naroda?

Mislimo da je tako, zato pa najodločneje protestiramo proti tej nameri!

Politično in gospodarsko delo.

Delavstvo je seveda tudi del družbe, zato ima popolno pravico in dolžnost, da uveljavlja svoja načela v vseh onih zadevah, ki se tičejo družabnega življenja. Če bi stranka ne delala tako, bi postala polagoma sterilna organizacija, ki izgubi stik z razvojem. Napredek je namreč trajen, nobena forma v življenju posameznika in celote z našega vidika pa ni večna. Z našega vidika, to je vpoštevajoč, da smo del življenja, ki ga hočemo urediti socijalistično.

Delo delim v dve skupini, ki se pa morata izpopolnjevati. Politično in kulturno delo ter gospodarsko in strokovno organizacijsko delo. Socijalistična politika je na prvem mestu, ker je v nje programu začr-

tan smer in smoter razrednega pokreta; kulturno delo je pripravljalo delo, izobraževalno delo na polju spoznavanja, probuje, ki mora v socijalistični smeri vplivati na vse ustanove proletarijata. Izobrazba je glavni steber spoznavanja in značajnosti ter tudi morale, ki ni le nepotreben dekoracijski mebel naše stranke, ampak važen predpogoj nje bodočnosti.

In organizacije politične, kulturne, strokovne in gospodarske pa imamo zato, da politične vodijo, druge pa podpirajo tendenco delavskega pokreta v zmislu socijalistične politike. Socijalistična politika torej ne more biti odvisna ne od te ne od one takozvane nepolitične organizacije, ker delujejo vse naše

nepolitične organizacije skoraj le v okviru minimalnega programa, dočim je politični stranki in nje organizaciji glavna naloga in smer končni cilj, ki se ne more in ne sme podrežati ne ekstravagancem posameznih nepolitičnih organizacij ne fiksnim idejam posameznih oseb ali skupin. V politični stranki treba torej, da čujemo popolno suverenost socijalistične stranke. Popuščanje v načelnosti v tem ali onem primeru znači desorganizacijo ali pa korupcijo.

Nekoliko preveč stroga je ta definicija. Vendar je važna, važna zlasti zaradi tega, ker mora biti pri vsakem koraku politične stranke prvo vprašanje, jeli korak načelno opravičen ali ne in drugič ali se s tem ali onim korakom pospešuje

nje cilj ali ne. Življenje je življenje; to vemo vsi. V življenju nas srečavajo dogodki, ki jih ni mogoče obiti, toda tudi v takih primerih treba, da volimo v politiki manjše zlo, oprarajoč se na načela stranke in njene organizacije. V tistem hipu pa, ko v stranki odločajo o politiki drugi momenti, oziri na nasprotnika, oziri na neprogramatične uspehe, je politika zgrušena, ni socijalistična politika, marveč politika golega oportunitizma, ksr alno škoduje značaju in moralni stranke.

Hodimo torej vedno ravno pot, ohranimo načelnost in moralo, da postanemo res močna in velika organizacija. Le v tem znamenju bomo vztrajno napredovali in ostali trdna stranka proletarijata, ki ji je zagotovljena bodočnost in zmaga.

III. glavni zbor S. D. I. Z. „Svobode“ dne 30. oktobra 1921.

(Dolge.)

Po končanih referatih je bil izvoljen odsek za sestavo resolucije. Člani tega odseka so šli v posebno sobo, v dvorani pa se je nadaljevala debata o posameznih referatih in so bile predlagane razne izpremembe glede članskih prispevkov ter pristopnine in glede uvedbe enotnih izkaznic in znakov za vse podružnice. Slednje je bilo prepuščeno novemu odboru v izvršitev, v tem ko je zbor glede članarine in pristopnine potom glasovanja določil, da bosta znašali po Novem letu 1922. vsaka po 1 dinar in da odpade od članarine 50 odstotkov podružnici, v kateri je član včlanjen. Od čistega dobička raznih prireditev prejme osrednja blagajna 5 odstotkov.

Med tem je odsek resolucijo sestavil, se vrnil v dvorano in je bila prebrana. Resolucija je tako važna in v marsikaterem oziru tako poučna tudi za ostale proletarske organizacije, da jo je vredno priobčiti v celoti. Tukaj nje vsebina:

Resolucija.

III. glavni zbor S. D. I. Z. „Svoboda“ je sprejel naslednjo resolucijo, ki je obvezna za vse podružnice in ki podaja smernice vsemu proletarskemu izobraževalnemu gibanju:

I.

1. Zbor polaga največjo važnost organizaciji mladine. Zato naroča:

a) po vseh delavskih centrih in sedežih „Svobode“ se ustanovijo otroške sekcije po vzgledu mednarodne prosvetne organizacije „Kinderfreunde“;

b) istotako je povsod ustanoviti mladinske odseke za mladino od 14. do 18. leta;

c) v smislu smotrene organizacije vodi osrednji odbor „Svobode“ natančno muadinsko statistiko, ki omogoča ustanavljanje teh odsekov.

2. Abstinenčno gibanje je prvi pogoj vsakemu prosvetnemu delu in resnični socijalistični vzgoji. Zato se vsem podružnicam nalaga ustanovitev abstinenčnih odsekov.

3. Telovadba in šport. Zbor pozivlja ves razredno zavedni proletarijat, da se osamosvoji, izstopi iz meščanskih telovadnih in športnih organizacij ter se priključi obstoječim Del. tel. entom „Svobode“ po vzgledu delavstva drugih držav, oziroma ustanovi tam, kjer jih še ni, nove podružnice; to velja tudi za vse športne organizacije. — Pripominja, da polaga na osamosvojitve ter širjenje lastne telovadne in športne organizacije največjo važnost.

4. Prosvetno delo, zlasti dramski odri, godbeni in pevski odseki, izobraževalni odseki, knjižnice in bralnice, šahovski krožki so temelj smotrenemu prosvetnemu delu, zato je ustanovitev teh po vseh podružnicah nujno potrebna.

5. Zbor izjavlja, da so ženske članice po vseh „Svobodnih“ ustanovah povsem ravnopravne in je njih vritegnitev brezpogojno najširše izvesti; za žensko delovanje je uvesti obravnavanje vseh vzgojnih vprašanj.

II.

Zbor nalaga novo izvoljenemu zvezinemu odboru:

1. da izvede reorganizacijo zveze, spremembo pravil v smislu podanih referatov. V ta namen naj se sestavi poseben odsek petih članov, ki izvrši to nalogo in predloži nova

pravila s tozadevnimi opravniki vsem podružnicam v odobrenje;

2. zvezni odbor povabi vse ostala obstoječa prosvetna delavska društva k sodelovanju in zedinjenju;

3. zvezin odbor izdela natančen načrt glede uniformiranja.

III.

Zbor pozdravlja izdajanje mesečnika „Kres“ in pozivlja vse članstvo „Svobode“ in ves razredno zavedni proletarijat, da ga naroči in povsod razširja. — Zvezni zbor nalaga glavnemu odboru, da prouči ustanovitev lastnega književnega založništva.

IV.

Vsa uprava naj se enotno organizira. Za vse stroke, ki jih vodi „Svoboda“ in so bile izražene v referatih, se izdajo posebne propagandne brošure, ki poljudno razjasnijo pomen in namen delavskega prosvetnega gibanja.

V.

1. Zvezni zbor pozivlja vse obstoječe strokovne, politične in združne organizacije k moralni in gnotni podpori našega pokreta.

2. Delavstvo vse države pozivamo, da osnuje izobraževalne organizacije po našem vzoru, ki naj stopijo v čim tesnejše stike z našo zvezo.

Sedaj je glavni zbor izvolil odbor za novo poslovno leto, ko je bil že preje staremu odboru podan absolutorij. Novi odbor je sestavljen iz naslednjih sodrugov:

Predsednik: Lehpaer Stefan;

1. podpredsednik: Angelo Cer-

kvenik;

II. podpredsednik: Anton Jelen

iz Maribora;

tajnik: France C. Gogala;

blagajničarka: Kristina Rakoy-

čeva;

odborniki: Škorpik Josip, Čelešnik Rado, Rejc Valentin, Kordelič Rudolf, Widmayer Sidonija, Josip Ravnik, A. Mandič, Petrovič Vikt., Kocjančič Karlo, Kralj Ivan, A. Cepin (Celje), Dobršček Karl (Prevalje), Bručan (Jesenice), s. Klenovšek (Trbovlje), F. Kristofek (Tržič); nadzorstvo: Dražil Stefan, Mici Urbančeva, Svetek Franc, Celarc Ivan, Fava Ivan (Maribor).

S tem je bil dnevni red izčrpan. Novoizvoljeni predsednik s. Stefan Lehpaer je imel še kratek nagovor, v katerem je povdarjal, da se bo z vso silo vrgel na težko delo, ki ga čaka in je pozval novi odbor ter vse podružnice in vse zavedno delavstvo, da ga podpirajo v njegovem delu. Ker le tako se naša „Svoboda“ ponosno razvije med jugoslovanskim in zlasti slovenskim proletarijatom in ga združi pod svojim okri-

LISTEK.

H. Mann — Ivan Albrecht.

SIROMAKI.

Roman.

(Dolge.)

„Tepec se je dal osupniti,“ je izjavil s kretinjo, ki je zadevo opravila. Delavec se je nehal smejati.

Kraj gozda se je okrenilo dekle za Hansom. Tedaj se je čele v njem vzbudila zavest zmagovalca in opogumil se je ter ji z roko poslal poljub — čeprav ni bila sama. Bila je zlatolasa, brez klobuka in zavita v temno ruto kakor delavke, krilo pa je bilo moderno in na nogah lakasti čevljički z visokimi petami. Njen spremljevalec je nosil obleko iz modrega platna, kakor strojnik, povrhu pa koketen svršnik.

„Tehnik je,“ je dejal Balrich, kakor da se hoče oprostiti. „Boljši človek.“ Dekle je bila Leni, njegova sestra; to je zamolčal. Čutil je: tega takle ne razume.

Leni je hodila s tehnikom, in brat je mirno gledal, ko je prišlo tako daleč. Tehnik je bil delavec in vendar več. Ali hočemo, da jo vzame? Makari. Tudi Tilda je morala že sli-

šati. Zdaj je je Balrich seveda sit. Tako bi se lahko končalo.

Trudil se je, da bi ostal zadaj, toda mladi Buck je na vsak način hotel onima dvesta nasproti. Rekel je: „To ti je deklči!“ in se je delal pogumnega. Ko pa so se nazadnje srečali, je tako nerodno prijel za čepico, da jo je vrgel na tla. Vendar mu je odzdravila Leni z zlatojasnimi očmi, a šele potem se je smejala. Hans je hotel kljub vsemu sramu za njima, tehnik pa je medtem potegnil ž njo v grmovje. Nista ju našla, čeprav sta pretaknila še toliko prahu in saj po „Delavskem gozdu“. Šele pri ribniku — bil je umazan in blaten, nekaj se jih je kopalo, trije pari so veslali — v polomljenem čolnu, tam jo je našel. Iz čolna je zajemala vodo, obleko stlačeno, in je obrizgavala tehnik. Bled in lih se je deček okrenil.

Pri delavski hiši A je hotel Balrich zaviti na vsak način na desno na veliko cesto. Kaj delo, kaj jed! Nekaj je bilo treba reči in bilo je videti, da je težko povedati... Nato je povzel Hans Buck nekam z viška in je začel govoriti o nekšni hiši, ki mu je že zdavnaj padla v oči. Pozna jo, šel je mimo, na ozki cesti Mali Berlin, za Marijino cerkvijo starega Zilicha, in je slišal v hiši smeh, pa mora noter. Velik je že dovolj in bratranca bi ga bila že lahko vzela s seboj. Ali delala sta se pred

njim, kakor da ne znata šteti do pet, in tako bi rad šel z Balrichom tja. Denar ima, je rekel s povdorkom in je požvenkljal.

Balrich je na vse to samo odkimal. Kaj ni radoveden? Kaj ni dolžnost stati prijatelju ob strani? Ali mu ne privoščijo zabave? Ne. Ne.

— Hans je vprašal bolestno: „Zakaj — zakaj pa ne?“ Odgovora ni dobil. Balrich je posešil korak, kakor da mu hoče uteči, Hans Buck pa mu je sledil s svojim zakaj prav v hišo. Tu se je Balrich okrenil, rekoč:

„Ker sem delavec, in ker bi utegnila biti dekleta tam notri moje sestre.“

In popustil je mladega bogataša.

Hans Buck je dejal: „A tako,“ toda povsile je svoje dolge trepalnice in si je mislil svoje. Delavke — ki se tako smejejo? Kako pač morajo biti srečne v svoji skrivnostni polni hiši! „Kot se mi zdi, se v tem pogledu ne razumeva. On je trezen kakor delavec in ne vidi, kakšna bajka je ta hiša, kakšen dogodek sredi spodobnega mesta!“

In domov grede je v mraku sanjal petnajstletni o tancicah in zlatih pasovih, kakor jih je videl v slikanicah ali pa v gledališču. Ali zdaj so se odpeli in razkrili še nikdar gledane ude. Ze misel je žgala. Hipoma in tako jasno, da bi lahko prijel, se je pojavila pred njim noga in meča dekleta, ki sedi z zmečkanim krilom v čolnu. Nad knjige sklonjen je mislil

doma še dolgo, kako bi bila ona, tista zlatolaska, ena najlepših v tej čarodejni hiši... Njegov prijatelj Balrich se je medtem učil. Kadar je šlo tle je potopil svoj obraz, da se osveži, v očeh pa utiranje sinjine, ko je Leni, njegova sestra, sedela od mesečine in z dolgo vlečko prihajala s terase vile „Višine“. „Tam bo torej tvoj dom,“ ji je obljubil.

III.

Z vami, gospod doktor, lii na sprehod.

Ko so se vnovič videli vsi trije, Balrich, Hans Buck in Leni, je bila že jesen in je spef deževalo. Mladeniča sta prišla od Klin'oruma in sta srečala dekle za hišama A in B pred veliko lužo. Stala je na nasprotni strani in je iskala poti. Hans Buck se je vpraševal: „Kje je neki bila tam na oni strani, medtem ko je luža nastajala?“ Balrich je pomislil: „S tehnikom je bila tam, kjer jaz preje nekoč s Tildo.“

Zdajci je Hans Buck odločno stopil v lužo. „Dovolite, gospodična,“ a je bilo le škripanje z zobmi, — nakar je nagnil Leno in si jo naložil na roke. Močno se je opotekal in jo je nesel do sredi luže; tam jo je moral že podpirati s koleno; kajti začela mu je izpolzevati in je kričaje cviliła. Vendar se je sklonil in jo je poljubil na usta. Ko je bilo to dopolnjeno, se je čutil dovolj močnega, da jo prinese na suho. (Dolge prih.)

Ijem k svetemu delu za naše duševno osvobodjenje.

Bilo je že zvečer ob četrtno na 20. ko se je kongres zaključil in so začeli zborovalci, ki so v čistem idealizmu žrtvovali ves prosti dan, da zgradijo v popolnem soglasju no-

vo ogrodje k stavbi, ki si jo je osveščena »Svoboda« izbrala za bodoče udeleževanje, ko so začeli zborovalci polagoma in z radostnim sijajem v očeh odhajati.

(Konec prih.)

Brzjavlj.

OFENZIVA PROTI ALBANIJ.

LDU Beograd, 2. nov. Iz Skoplja poročajo, da so jugoslovanske čete v Albaniji zasedle črto, katero so hotele, da se zavarujejo meje pred vpadi Albancev. Žrtve so bile majhne. Na bojišču vlada sedaj popoln mir. (Pašič je na kronskem svetu poročal, da so naše čete zasedle določeno demarkacijsko črto. Op. ur.)

ščine je sprejel zakonski predlog o odstavitvi kralja Karla z madžarskega prestola in o razdedinjenju njegove rodovine.

GRŠKI VPAD V ALBANIJO.

LDU Rim, 3. nov. Položaj v Albaniji se je vsled vkorakanja grških čet na južni meji poostiril.

GORKIJ V BERLINU.

LDU Berlin, 3. nov. Včeraj je dospel v Berlin Maksim Gorkij.

FRANCOSKI SOCIALISTI ZA ENOTNO INTERNACIONALO.

KONFERENCE V PORTOROSE.

Portorose, 2. nov. Pogajanja glede dela programa, posebno glede sklepa splošne železniške konvencije in o odstranitvi uvozne izvozne prepovedi so v polnem teku. Za zboljšanje poštnega prometa je predlagala Italija obširnejše ukrepe, ki predvidevajo predvsem vzpostavitev vseh pošt, brzovjavljnih in telefonskih zvez, ki so obstajale že poprej, pa jih je ukinila vojna. Predlagalo se je tudi, da bi se zopet omogočile neposredne brzovjavne in poštne zveze med vsemi državami, ki so zastopane na konferenci. Pri vprašanju glede vzpostavitve železniških zvez je treba odstraniti precej težkoč, ki so nastale vsled vedno se izpremenjajočih valutnih tečajev. Glede uvozne in izvozne prepovedi se uveljavljajo različnosti, ki izvirajo iz notranjega in trgovinsko-političnega položaja posameznih držav. Konferenca je odločila, da morata avstrijski delegat sekcijski načelnik Schüller in češkoslovaški delegat poslanik Fierlinger izdelati tozadevni načrt. Poleg pogajanj o posameznih vprašanjih se je razpravljalo tudi o obsegu programa konference.

LDU Pariz, 2. nov. (DunKJ.) Na zaključni seji socialističnega kongresa se je sprejela resolucija, v kateri se dunajski urad mednarodnega socialističnega združenja pozivlje, stopiti v stik z Labour Party, da prouči pogoje, s katerimi bi se omogočil akcijski komite za vse obstoječe organizacije proletarijata dunajske kakor tudi druge in tretje internacionale ter zvez, ki niso doslej pristopile še k nobeni internacionali. Akcijski komite naj pripravlja proletarsko enotno fronto za primer, da bi bilo potrebno skupno delovanje proti postopanju kapitalizma ali zaradi vojne nevarnosti. Sprejeta je bila tudi resolucija o smernicah notranje politike.

IZ RUSIJE

LDU Moskva, 3. nov. Ugodne posledice uvedbe naturalnih davkov in prosto trgovino se kažejo v vedno jasnejši luči. Obdelana zemlja je v več gubernijah ne samo večja kakor lansko leto, ampak celo večja kakor leta 1914.

RUSIJA IN WASHINGTONSKA KONFERenca.

LDU Moskva, 3. nov. Ameriška vlada je odgovorila na noto sovjetske Rusije glede ruskih dolgov. Zahleva v svojem odgovoru natančnejših pojasnil o nekaterih točkah in pozivlje sovjetsko vlado, naj razloži svoje namere glede dolgov caristične vlade od leta 1914 dalje, kakor tudi glede municipalnih in železniških posojil. Končno izjavlja angleška vlada, da hoče ostati v mednarodni konferenci za pomoč stradalajočih na Ruskem v stiku z ostalimi vlada, ki so poslale v konferenco svoje zastopnike.

ANGLEŠKA IN RUSKI CARSKI DOLG.

LDU London, 3. nov. Angleška vlada je odgovorila na noto sovjetske Rusije glede ruskih dolgov. Zahleva v svojem odgovoru natančnejših pojasnil o nekaterih točkah in pozivlje sovjetsko vlado, naj razloži svoje namere glede dolgov caristične vlade od leta 1914 dalje, kakor tudi glede municipalnih in železniških posojil. Končno izjavlja angleška vlada, da hoče ostati v mednarodni konferenci za pomoč stradalajočih na Ruskem v stiku z ostalimi vlada, ki so poslale v konferenco svoje zastopnike.

vladarskih pravic kralja Karla IV. in prestolonasledstva Habsburžanov. § 1. Vladarska pravica kralja Karla IV. je ukinjena. § 2. Pragmatična sankcija, zapopadena v zakonskih členih 1 in 2 iz leta 1723 ter določbe o pravicah prestolonasledstva avstrijske hiše (domus austriaca), izgubi svojo veljavo in narod ima zopet pravico, da si prosto voli kralja. § 3. Narod obdrži dedno obliko države kraljestva tako, kakor je bila, toda odgodi zasedanje kraljevega prestola za poznejše čase ter naroča ministrstvu, naj v tej zadevi o pripravnem času stavi svoje predloge. § 4. Ta zakon stopi v veljavo z dnem promulgacije. — Z odstavljenjem Habsburgovcev pa madžarski monarhisti še nikakor ne bodo prenehali, ker si hočejo ustanoviti pristno klerikalno madžarsko kraljevino z nadvojvodi, knezi, grofi in baroni kakor v srednjem. Že vedo, zakaj! Spočetka so mislili namesto Karla postaviti za kralja gospoda Hortyja, ker pa ta ni primeren, kandidirajo na madžarski prestol sina bivšega nadvojvode Friderika, Alberta, ki se oženi s Hortyjevo hčerko Pavlo. Horty sam pa postane blagorodni nadvojvoda z imenom »Gödöllö«. — Tako je krščansko-socialna reakcija!

+ Občinske volitve v Londonu. (LDU.) Pri občinskih volitvah v Londonu, ki so se vršile v več kakor tristo mestnih okrajih in v Walesu, so po dosedanjih poročilih do-

bili konservativci 23 sedežev (izgubili 50 sedežev), delavska stranka 78 sedežev (izgubila 42), liberalci so izgubili 60 sedežev, neodvisni so dobili 46 sedežev (izgubili 15). (Torej vsi so izgubili, kdo je pa pridobil, tega brzojav ne pove.)

Dnevne vesti.

Čenjenim naročnikom! Danes smo priložili vsem cenj. naročnikom poštne položnice za naročnino, ki znaša mesečno 7 dinarjev. Opozarjamo, da se morajo poštne položnice izpolniti v dinarski in ne v kronski vrednosti!

Najnovejša demokratska medicina. V Belgradu so imeli demokratski svoj kongres, na katerem so govorili tudi o »demokratski« strokovni organizaciji. Upoštevajo, da se delavstvo orientira razredno in da je zaraditega potrebno, da demokratski polove delavce in jih uprežejo v svoj voz. Govorili so o naklonjenosti delavstvu, ki jo pa v praksi poznamo, in je taka združitev sploh nezmišeln in nemogoča, ker sta to dva razreda s povsem različnimi interesi. Govoril je na kongresu tudi neki gospod Zupan, ki ga Ljubljanci vseh političnih barv dobro poznajo. Vsa ta znamenja že naprej kažejo, da iz te moke ne bo kruha.

Prodajalce in traifike opozarjamo, da stane »Naprej« na dveh straneh 30 par = 1.20 K in na štirih straneh kot do sedaj 50 par = 2 K.

Vpoklic letnikov 1896, 1897, 1898 in 1899 na šesttedensko orožno vajo. Prejeli smo: Komandant Dravske divizijske oblasti je s svojo naredbo Pov. Dj. broj 8681, od 1. t. m. odredil sledeče: Pozvani so za takoj na šesttedensko orožno vajo, vsi oni letniki, rojeni 1899, 1898, 1897 in 1896, ki so ali v naši vojski ali v bivši avstro-ogrski vojski služili in se sedaj nahajajo doma, oziroma izvršujejo svoj civilni poklic. Odzvati se morajo tudi oni od označenih letnikov, ki so bili pri letošnjem naboru regrutovani, ker še niso odslužili predpisane roka. Vsi ti bodo služili v enem roku orožja, za katero so bili določeni za časa nabora odnosno prebiranja.

Pozivljajo se, da se letniki 1899 in 1898 zglasijo na dan 6. novembra 1921, letniki 1897 in 1896 na dan 8. novembra 1921 pri Ljubljanskem vojnem Okrogu (Belgijska vojašnica) vsakokrat ob 8. uri zjutraj. — Vpoklic konj in vozov sledi. — Od vpoklica so oproščeni: 1. Vsi, ki so bili na dan 1. novembra 1921 pri državni ali južni železnici zaposleni kot železničarji. Tem se računava železniška služba za orožno vajo. 2. Vsi, ki so bili na dan 1. novembra 1921 zaposleni v rudokopih kot rudarji. 3. Bogoslovci in učitelji vseh srednjih, meščanskih in osnovnih šol. 4. Redarji javne varnostne straže. 5. Uradniki generalne direkcije državnega računovodstva, okružnih in srezkih finančnih uprav in vse osebe Narodne banke in njenih filijal. 6. Vsi poštni in telegrafski uslužbenci, ki so bili na tej službi na dan 1. novembra 1921. 7. Oni, ki so bili od rekrutne komisije v letu 1920 in 1921 za stalno nespособne spoznani, in oni ki so bili v letošnjem letu spoznani začasno nespособnim. 8. Regruti, dijaki, kojim je aktivna služba radi študij odložena, odnosno, ki so že predložili prošnjo za preložitve aktivne službe pri pristojnih vojnih okrajih. Obvezniki se opozarjajo, da prinesejo s seboj toplo zimsko obleko, dobre čevlje, 2 para perila in jedno odejo, ker za prvi čas ne morejo dobiti cele vojaške obleke in opreme. Vsi obvezniki, kakor tudi davalci konj naj prinesejo s seboj hrane za sebe in za konje za 5 dni. Davalci konj in oni, ki so določeni za kočijaže, naj prinesejo s seboj velike plahte za pokrivanje hrane in municije, sekiro, lopato, kramp, svetilko in številko za vozove ter odeje za kočijaža in konje. Poimenični seznam popisanih konj in vozov sledijo.

Konstituirani odseki občinskega sveta. Odseki občinskega sveta, katerih se je že vršilo, so konstituirani sledeče: Personalni odsek: načelnik Tavčar (NSS), podnačelnik dr. Stanovnik (SLS); finančni odsek: načelnik S. Kocmur (JSDS), podnač. Jug (NSS); stavbeni odsek: načelnik: Ogrin (SLS), podnač. Rupnik (NSS); šolski odsek: nač. Ambrožič (NSS), podnač. Jeglič (SLS); obrtni odsek: nač. Srebot (SLS), podnač. Babnik (NSS); ubožni odsek: nač. Kremžar (SLS), podnač. Rupnik (NSS); policijsko zdravstveni odsek: nač. Pirc (SLS), podnač. sođr.

Kocjan (JSDS); aprovizacijski odsek: (predseduje župan sam), poročevalec Rupnik (NSS), upravni odbor vodovoda, plinarne in elektrarne: n. Orehek (SLS), podnač. s. Kocjan (JSDS); mestne vožnje: nač. Jug (NSS), podnač. Pirc (SLS); mestna klavnica: (predseduje župan), poročevalec Srebot (SLS); mestna zastavljalnica: (predseduje župan), poročevalec Adamič (SLS); dohadarstveni urad (užitnina): (predseduje župan), poročevalec Jeglič (SLS); pogrebni zavod: (predseduje župan) poročevalec Malgaj (NSS).

Stanovanjski urad na magistratu. Mestni magistrat je te dni prevzel posle stanovanjskega urada. Na čelu urada stoji sedaj župan dr. Ljudevit Perič, ki je določil za vodjo urada mag. komisarja dr. Letnarja. Magistrat je prevzel od državnega stanovanjskega urada baje okrog 3000 nerešenih vlog in prizivov.

Stanovanjski senat je sedaj sestavljen. Vlada je vanj imenovala te le člane: sodni sodstvenik Anton Nagode, vladni svetnik dr. Fr. Goršič, finančni tajnik Goričan, sodni svetnik dr. Keršič in nadkomisar dr. Mrak.

Aprovizacijski odsek občinskega sveta je imel dne 2. novembra t. l. prvo sejo. Razpravljalo se je o nujni potrebi ustanovitve mestne mlekarne. Ker ni mogoče vsled velikih stroškov in tehničnih težkoč ustanoviti lastno mlekarno, se je sklenila ustanovitev na podlagi dosedanje jugoslovanske mlekarne družbe. Sklenilo se je, da aprovizacijski odsek izdelata pogodbo med mestnim magistratom in jugoslovansko mle-

karsko družbo, ki naj zavaruje vse interese mestne občine in pogodbo predloži občinskemu svetu v odobritev.

Krompir za Ljubljano. Stranke se opozarjajo, da razprodaja mestna aprovizacija krompir v barakah za šolo na Ledini, Kotnikova ulica. Stranke naj pošljejo po krompir kolikor mogoče hitro. Krompir se oddaja v vsaki množini brez nakaznic.

Odprava I. razreda na državni železnici. Kakor javljajo iz Beograda, je ministrstvo saobračaja odredilo odpravo I. razreda na pogah državne železnice v področju zagrebške direkcije.

Novo uradne ure pri okrožnem sodišču v Mariboru. Od 1. novembra dalje so pri mariborskem okrožnem sodišču uvedene nove uradne ure od 8. zjutraj do 15.

Mestna ljudska kopelj ljubljanske je radi sraženja nar. dni zaprta.

5. 11. novembrom se je uvedla pri blagovnem oddelku poštne in telegrafskega urada Ljubljana I. celodnevna služba, in sicer za predajo blagovnih pošilk od pol 9. do 19. in za izdajo takih pošilk od 8. do 18. Ob nedeljah in praznikih ostanejo uradne ure kakor so bile do sedaj, namreč od 9. do 11.

Za avstrijske državljane. Avstrijsko zastopstvo v Ljubljani objavlja, da si mora po naredbi centralne vlade v Beogradu vsak tuji državljan v kraljevini SHS do 5. decembra t. l. nabaviti redni potni list pri svoji pristojni oblasti. Zaradi tega avstrijsko zastopstvo pozivlja vse avstrijske državljane, naj si pravočasno nabavijo pri avstrijskem zastopstvu redne potne liste.

Sodrug! Na delo za Rdeči teden „Napreja“ od 1. do 15. novembra!

Kulturni vestnik.

»Kres«. Včeraj je izšla 3. in 4. dvojna številka našega delavskega družinskega lista »Kresa«, ki je z vsako številko boljši in bogatejši na vsebini in vrednosti. V tej številki je pričel priobčevati zelo priljubljeni A. Cerkevnik sijajen socialen roman »Prostitutko Zošo, E. Tiran konča novelo »Zgodba o papirnatih možičkih, Jos. Suchy priobčuje zopet dve krasni indijski pripovedki in zgodbo »Puščavnik Valmika in kraljčina«, E. Tiran priobčuje tudi sijajno socialno novelo »Student Pero«. V tej številki je zastopano tudi veliko število pesnikov s krasnimi in bogatimi prispevki in sicer: Vida Taufer: Dve pesmi — I. Kovar: Pesem zemlje — E. Tiran: Kai mar več... — Tone Seliskar: Trbovlje — J. Glaser: Pesem o sv. Urbanu. — V poučnem delu je pričoben lep in poučen članek C. K. o vzniku in razvoju »Čsl. D. T. J.« Skrbnišek konča svoj vzgojen članek »Režiser in njegovo delo«, P. Kunever opisuje v krasnem sestavku Kras in njegovo lepoto, Jos. Suchy priobčuje pod naslovom »Misleci socializma« življenjepisa in filozofijo Budhe, končno je tudi spominski članek k stoletnici rojstva velikega ruskega pisatelja realista F. M. Dostojevskega, spominski članek k šestdesetletnici italijanskega pesnika Danteja Alighieri in članek »Dve sedemdesetletnici«. Vestnik je zelo bogat in se deli na socialni, sportni, telovadni, šahovski in književni. — Krasno so v tej številki tudi umetniške slike: Fr. Tratnik: Zločin, Fr. Kralj: Žetev, nadalje so še slike svetovne delavske olimpijade v Pragi in telovadnega in vadiateljskega odseka na Jesenicah. — V vsakem oziru smo lahko s to številko ponosni na naš družinski list »Kres«, brez katerega bi ne smela biti nobena delavska in kmečka družina. Celoletna naročnina velja 80 K, za dijake 48 K, za člane »Svobode« 36 K. Posamezna šte. 8 K, dvojna šte. 16 K.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani. Drama: Sobota 5. novembra 1921. Kozarec vode. C. Nedelja 6. Golgota. Izven. Ponedeljek 7. Oče. E. Torek 8., zaprto. Sreda 9. Revizor. Izven. Četrtek 10. Komedija zmešnjav. Izven. Petek 11. Revizor. D. — Opera: Sobota 5. Rigoletto. D. Nedelja 6. Boheme. Izven. Ponedeljek 7. Zaprto. Torek 8. Boris Godunov. A. Sreda 9. Boheme. E. Četrtek 10. Rigoletto. B. Petek 11. Evangeljnik. C.

20 K, po pošti 5.25 dinarjev, ali 21 K. Ko bo izgotovljen, razpošljemo ga vsem lanskim naročnikom — kdor pa rabi več izvodov, naj jih naroči pri založništvu (Brunon Potter) v Mariboru, Krekova ulica 5.

Iz stranke.

Diskusijski večer se bo vršil danes ob 20 uri v mali dvorani Mestnega doma. Sodrug, udeležite se ga!

Iz strok. organizacije.

Podružnica čevljariskih pomočnikov v Ljubljani sklicuje v nedeljo 6. t. m. ob 9. uri dopolne v gostilni Cenčič na Sv. Petra nasipu 71 (pri mostu) društveni shod. Dnevni red je zelo važen. Dolžnost vseh članov je, da se ob določenih uri točno in zanesljivo udeležijo shoda. — Odbor. Koališniška seja železničarjev danes ob 7. zvečer v bivši nemški šoli v Spodnji Šiški.

Mezdno gibanje krojaških pomočnikov v Celju je končano. Med gibanjem se je med pomočniki pokazala stroga solidarnost. Pomočniki so zastavili vse svoje sile ter so po drugem predloženem ultimatu dosegli na veliko delo 30% in na malo delo 45% poviška plač. K temu so pa dosegli za prvo leto 8 dni, za drugo 14 dni plačanega dopusta. S tem pa niso pomočniki še dosegli teža, kar potrebujejo za življenje. Organizacija vas kliče, da ostanete vnaprej še bolj solidarni ter da ne zamudite nobenih sestankov, pri katerih gre le za vaš prid! — V nedeljo, dne 6. novembra t. l. vsi na člansko zborovanje v Narodni dom ob 9. uri dopolne. — Organizacija krojaških pomočnikov v Celju.

Vestnik Svobode.

Seja centralnega odbora »Svobode« se bo vršila v torek 8. t. m. točno ob 8. uri zvečer v tajništvo Aleksandrova cesta 5. Odborniki naj se seje polnoštevilno udeležijo radi važnih sklepov. — Predsednik.

Dramatični odsek »Svobode« v Trzinu vprizori v nedeljo, dne 6. t. m. v »Delavskem domu« rodbinsko dramo v 4. dejanjih »Sin«, spisal E. Gangl. Dramatični odsek pričakuje, da se sodrug in prijatelj delavstva te predstave udeležijo polnoštevilno. Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Društvene vesti.

Požarno brambo ustanove v Studencih. Občinski zastop obstoja iz večine naših zastopnikov, ki pridno delujejo, kar pa seveda ni všeč raznim Vokačem in Altem, ki so doslej »gospodarili« po naši občini.